

קריאת טקסט טיעון: טענה, נימוקים וטענת נגד

דף סיכום: הרכיבים של טקסט טיעון, ואיך מזוהים כל אחד מהם, במקום אחד

רכיבי הטיעון		
רכיב	שאלה שעוזרת לזהות	מילות סימן
טענה	מה הכותב רוצה שנחשוב?	לדעתי, יש ל..., לכן
נימוק	למה?	כי, מאחר ש-, הסיבה היא
הוכחה	איך יודעים שזה נכון?	לפי מחקר, נמצא ש-, לדברי
דוגמה	איפה רואים את זה?	למשל, לדוגמה, כך
טענת נגד והפרכה	מה אומר הצד השני, ולמה הוא טועה?	יש הטוענים, אומנם... אך

קריאה ביקורתית

1. האם הנימוקים קשורים לטענה?
2. האם ההוכחות אמינות (מקור, נתון, מומחה)?
3. האם יש פנייה לרגש או הגזמה במקום נימוק?

דוגמה לאמצעי רגשי:
«כולם כבר קנו, ומה איתך?»

זכרו! כדי למצוא את הטענה, שאלו: «מה הכותב רוצה שאחשוב או שאעשה?». כדי למצוא נימוק, שאלו: «למה?» – וחפשו מילים כמו «כי», «מאחר ש-», «הסיבה היא».

דוגמה פתורה: «לפי סקר בבית הספר, רוב התלמידים עייפים בשיעור הרביעי.» – הרכיב: ____.

1. שואלים: האם זה עונה על «איך יודעים שזה נכון?».

2. יש כאן נתון מסקר, ולכן זו הוכחה.

התשובה: הוכחה

בדקו את עצמנו – כתבו איזה רכיב של טיעון מופיע בכל משפט. היעזרו בטבלה:

א. «יש להאריך את ההפסקה.» – הרכיב: ____.

ב. «כי תנועה משפרת את הריכוז.» – הרכיב: ____.

ג. «למשל, בבית ספר שבן נעשה כך.» – הרכיב: ____.

ד. «יש הטוענים שזה יקצר את הלימודים.» – הרכיב: ____.

תשובות לבדיקה עצמית: א. טענה • ב. נימוק • ג. דוגמה • ד. טענת נגד